

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 16.01.2020
Vår ref.: 201704187-87
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Aass

Oversendelse av klager på vedtak om godkjenning av planendringer for Okla vindkraftverk, innbyggerinitativ fra Stad kommune (tidl. Selje kommune) og NVEs vurdering av utsatt iverksettelse

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i vedtak av 24.06.2019 godkjent søknad om planendringer for Okla vindkraftverk. NVE har mottatt ti klager på vedtaket. Arbeidsgruppa for innbyggerinitativet og Åge Lundebrekke og Marita Aarvik ber om utsatt iverksettelse av vedtaket i sine klager.

NVE har avvist klagen fra Stad SV. Stad SV har etter NVEs vurdering ikke klagerett på vedtaket. NVE kan derfor ikke ta klagen til behandling. Det vises til eget vedtak i saken av i dag (NVE ref. 201704187-90).

De resterende ni klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagene i tråd med forvaltningsloven § 33.

NVE har mottatt et innbyggerinitiativ fra Stad kommune. NVE har kommentert brevet, som oversendes samtidig med klagene.

NVE kan ikke se at noen av klagene gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 24.06.2019. NVE opprettholder derfor vedtaket og oversender saken til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

NVE har besluttet å ikke gi utsatt iverksettelse av vedtak av 24.06.2019 til klagene er avgjort.

Bakgrunn for saken

NVE ga 17.12.2013 Vestavind Kraft AS konsesjon til å bygge og drive Okla vindkraftverk. Det ble gitt konsesjon til et anlegg med samlet installert effekt inntil 21 MW. Vedtaket ble påklaget, og oversendt Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse. OED stadfestet NVEs vedtak den 12.06.2015.

Konsesjonær har i ettertid skiftet navn til Falck Renewables Vind AS. I henhold til konsesjonen post 12 og 13 skal det utarbeides en detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan, som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. NVE mottok detaljplan og miljø-, transport og anleggsplan for Okla vindkraftverk

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

23.06.2017. Planene ble sendt på høring. NVE mottok mindre endringer i planene i brev av 01.11.2017. NVE godkjente detaljplan og MTA for Okla vindkraftverk med tilhørende vilkår i vedtak av 16.11.2017. Vedtaket ble ikke påklaget.

NVE mottok planendringssøknad for Okla vindkraftverk i brev av 16.04.2019. Endringene omfatter reduserte antall vindturbiner fra seks til fem, ny turbinetype, hvor høyden er endret fra 141 meter for en vindturbin og 151 meter for de fem andre vindturbinene til 148,5 meter for alle vindturbinene. I tillegg er kildestøyen redusert fra 106,9 dBA til 106 dBA. Endringene omfatter også utvidet planområdet, som følge av vingesveip, i tillegg er turbinposisjonene justert og den interne veitraseen justert og noe redusert. NVE godkjente endringene i vedtak av 24.06.2019. Vedtaket er påklaget og NVE har i denne oversendelsen forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. NVE har også inkludert innbyggerinitiativet fra Stad kommune i oversendelsen.

Klagene

Vedtaket er påklaget av følgende:

Grunneiere i Borgundsvåg Jordsameie, Tungevåg Jordsameie og Borgund Jordsameie v/Ingolf Pettersen påklager vedtaket i brev av 18.08.2019. De mener at noen viktige forutsetninger for at konsesjonen ble gitt er uriktige, og at konsesjonssøker burde gitt NVE riktig informasjon. De ber om at NVE tar stilling til fire punkter.

Om konsesjonær burde ha trukket konsesjonen, da de ikke kunne finansiere prosjektet.

Om eierskiftet som er foretatt i forhold til konsesjonen er lovlig.

Dokumentasjon fra konsesjonær om hvilke grunneiere og beløp som har blitt utbetalt i kompensasjon ved «minnelige avtaler».

Dokumentasjon på at grunneiere har mottatt informasjon angående ekspropriasjon.

Avslutningsvis skriver de at de er misfornøyde med at konsesjonen er solgt til utenlandske aktører. De ber NVE vurdere om det er grunn til å se på prosessen og de forhold og påstander som konsesjonen er basert på.

Tungevåg Jordsameie og Borgund Jordsameie v/Håvard H. Borgund påklager vedtaket i brev av 18.08.2019. De viser til høringsuttalelsen til søknaden. De skriver i sin klage at siden prosjektet er redusert fra seks til fem vindturbiner og dermed krever langt mindre areal, krever de at areal som ikke er nødvendig blir levert tilbake til grunneierne.

Grunneiere i Borgundsvåg v/Arild Borgundsvåg påklager vedtaket i brev av 17.08.2019. Han skriver at NVE tidligere har skrevet «ved støyende anleggsarbeider nært opp mot bebyggelsen skal man unngå arbeider utenfor tidsrommet 2200 til 0700». Borgundsvåg lurer dermed på om alt støyende arbeid skal foregå mellom 2200 og 0700. Borgundsvåg mener det vil være umulig å utføre arbeid på nattetid uten at nattesøvn vil bli påvirket, og krever vilkår som ikke åpner for døgnkontinuerlig arbeider.

Ervik jakt- og fiskelag/Grunneierlaget i Ervikbygda v/Svein Per Ervik påklager vedtaket i brev av 19.08.2019. De mener at utbygging av vindkraftverket vil komme i sterk konflikt med sentrale kulturminner i Erviksbygda, samt bygda som helhet. Eksempler på kulturminner som blir berørt er Hovden, Erviksvassdraget, kirken og kirkegården. De mener vindkraftverket vil redusere verdien på eiendom og innvirke negativt på antall fastboende og tilreisende. Konsesjonen tilsier at dette knapt nok vil bli synlig fra bygda, hvilket er feil ifølge Ervik Jakt- og Fiskelag. I tillegg mener de at de planlagte

vindturbinene er høyere enn de som var brukt i konsesjonssøknaden, og at de vil utgjøre det høyeste punktet sett fra Erviksbygda.

På bakgrunn av at Ervik har direkte synslinje direkte til planområdet, mener de at det er gjort en saksbehandlingsfeil, da bygdefolket ikke har blitt involvert i detaljplanleggingen. Med bakgrunn i dette mener Ervik Jakt- og Fiskelag at de ikke kan gå god for de foreliggende planene.

Sogn og Fjordane Turlag påklager vedtaket i brev av 19.08.2019. De peker på at fuglepasseringer som er registrert i naboområdene i tilknytning til Bremangerlandet vindkraft ikke er omtalt i konsesjonen. De mener dermed at ny kunnskap trengs om dette temaet, og at økt turbinhøyde kan forsterke problemene.

De mener også at det er manglende kunnskapsgrunnlag på friluftsliv og reiselivsaktiviteter, og at området der det planlegges fem turbiner med oppjustert høyde er urørt og attraktivt for frilufsaktiviteter. I tillegg mener de at synligheten til turbinene vil øke på grunn av de nye turbinenes høyde og plassering. De skriver også at de visuelle inntrykkene av urørt natur reduseres med foreslåtte endringer.

Sogn og Fjordane Turlag ønsker også nye undersøkelser i forbindelse med støy. De ønsker bruk av dBC metoden istedenfor dBA, da lyd i frekvensområdet som øret ikke oppfatter også kan være skadende. Turlaget mener også at underrapportering er et problem i vindkraftsaker, og at kunnskapsgrunnlaget i denne saken ikke er oppdatert og må være av nyere dato.

Turlaget spør om vindkraftutbyggingen virkelig er vesentlig for samfunnet, ettersom det er registrert få ringvirkninger fra vindkraftproduksjon. De er også redde for at reiselivsbedrifter vil miste inntekt på grunn av lavere interesse. Turlaget mener de nye, og større turbinene ikke er utredet for iskast, og at dette må vurderes på nytt.

Avslutningsvis skriver de at de har begrensede ressurser, og ønsker å komme nærmere tilbake til klagegrunnlaget innen 09.09.2019. NVE har ikke mottatt ytterligere begrunnelse på klagen.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane v/Nyonga Amundsen påklager vedtaket i brev av 19.08.2019. De setter spørsmål ved måten NVE har håndtert manglende og misvisende opplysninger fra søkeren på. De mener at tilgangen på sikker kunnskap har vært mangelfull på sentrale felter etter naturmangfoldloven. Naturvernforbundet sier at det har kommet nye opplysninger om naturverdier etter konsesjonsvedtaket i 2013, og at vedtak dermed er gjort uten at saken var så godt opplyst som mulig, som kreves av forvaltningsloven. På bakgrunn av at det er flere millioner fugler på trekk gjennom Bremangerlandet i en periode på fire måneder, mener de at det må gjennomføres observasjoner med fugleradar på samme måte som på Bremangerlandet før utbygging kan settes i gang. I tillegg spør Naturvernforbundet om hva som gjør 60 GWh ustabil kraft til en viktig faktor for å oppfylle politiske mål om mer fornybar kraft.

Turid Hoddevik Notland og Alf Einar Notland g.nr.44/9 påklager vedtaket i brev av 19.08.2019. De mener utbygging vil gjøre stor skade på sårbar natur og ødelegge ferieplassen hvor turer i fjellet har vært del av ferieavkoblingen. De viser også til at det er store flokker med blant annet ørn i området, og de er bekymret for at ørn kan bli offer for bladene på vindturbinen. I tillegg er de bekymret for at den økte størrelsen på turbinen skal slå ut negativt for dem på deres eiendom i form av støy og skyggekast. De har tidligere blitt fortalt at de verken skal høre eller se noe fra anlegget, mens nye opplysninger gir dem motsatt info. De ønsker derfor dette utredet. De oppfordrer også til at hele konsesjonen trekkes tilbake, da kostnadene for naturen på Stadlandet blir for store sammenlignet med klimabidraget.

Arbeidsgruppa for innbyggerinitiativet v/ Bård Inge Fløde påklager vedtaket i brev av 19.08.2019. De har ettersendt utdyping av klagen i brev av 11.09.2019. Arbeidsgruppa er et talerør for innbyggerne som blant annet gjennom Facebook har orientert om og tatt imot innspill. De mener konsesjonen gitt i

2013 bygger på bristende forutsetninger og at prosjektet må stanses. De mener at siste MTA ikke er relevant for den videre behandlingen. De mener konsesjonen fra 2013 er i konflikt med:

Fylkeskommunal plan for vindkraft 2011

Nasjonale mål for miljø og kultur

FNs klimapanel sine rapporter om klima og natur

Kommunedelplan for kulturarven 2019-2029

Nasjonal ramme for vindkraft

Norges internasjonale ansvar for bevaring av havørn

Store deler av Stadlandet sine INON-soner

Langt flere kulturminneplasser enn det var lagt til grunn i saken

Rødlistede arter

Breidemyra som ble anbefalt fredet i 1985

Fredete vassdrag på grunn av mineraltilføring i nedfallsfelt

Lokalbefolkningen

I tillegg mener de at konsesjonen vil utløse arkeologiske utgravinger ovenfor Kristianura og at konsesjonen ligger i et område med høyt konfliktnivå.

De forutsetter at vedtaket ikke blir iverksatt før OED har gjort vedtak i klagesaken.

Åge Lundebrekke og Marita Aarvik påklager NVEs vedtak i epost av 19.08.2019. De viser til at kommunestyret skal behandle innbyggerinitiativ 09.10.2019. De skriver at ytterligere begrunnelse for klagen vil bli ettersendt etter kommunestyremøte 09.10.2019 i forbindelse med behandling av innbyggerinitiativet. Formannskapet vil komme med sin innstilling til kommunestyret 25.09.2019.

De forutsetter at vedtaket ikke blir iverksatt før OED har gjort vedtak i klagesaken

Innbyggerinitiativ fra Stad kommune (tidl. Selje kommune)

Stad kommune har i epost av 02.09.2019 bekreftet at de ikke påklager NVEs vedtak. De har i brev av 14.08.2019 oversendt vedtak fra møte i formannskapet 13.08.2019, hvor det vises til oversendt innbyggerinitiativ fra innbyggerne i kommunen representert ved Bård Inge Fløde av 04.08.2019. I vedtaket står det at formannskapet sender saken til administrasjonen for en forsvarlig utredning og behandling av saken i kommunestyremøte 09.10.2019. I epost av 02.09.2019 presiserer de at saken ikke gjelder klage fra kommunen på planendringen, men en vurdering av om konsesjonen for Okla vindkraftverk skal opp som en egen sak i kommunestyre, som følge av innbyggerinitiativet.

Stad kommune har i brev av 10.10.2019 oversendt vedtak i saken knyttet til innbyggerinitiativet. Innledningsvis skriver de at initiativet har fått 166 underskrifter, som er nok til at kommunen må behandle henvendelsen, jf. kommunelova §39A.

I teksten til innbyggerinitiativet står det følgende:

«Stad kommune har tidlegare gjort vedtak om etablering av vindkraftanlegg på Okla på Stad. Det er gjeve konsesjon for slik utbygging, men i skrivande stund er ikkje utbygginga starta. Ny kunnskap og

innsikt om m.a. økonomi og konsekvensar, gjer at svært mange i dag har teke klart standpunkt mot all vindkraftutbygging på land. Vi opplever at også innbyggjarane i kommune meir og meir skjønar kva ei slik utbygging vil bety kva gjeld øydelegging av landskap og natur på Stad, og tek standpunkt mot den planlagde utbygginga.

Vi ynskjer difor at kommunestyret i tek opp som sak å drøfte korleis dei kan stogge denne utbygginga.

Viktige argument for å utsette/ stogge utbygginga – for å endre meining/ haldning:

- 1. Stad er ikkje med i den nye rammeplanen for vindkraftutbygging: det vil seie at området er så verdifullt og konfliktane så store at utbygging ikkje er aktuelt. Kvifor då bygge på Stad NO?*
- 2. Ei slik utbygging vil påverke reiselivsnæring negativt i stor grad. Vi ynskjer å satse på berekraftig reiselivsutvikling: dette betyr at dei tilreisande vil bli her lengre og bevege seg i naturen. Eit industriltak i fjellandskapet vil vere særleg øydeleggjande for slik næringsutvikling. Inntekspotensialet i eit urørd landskap vil vere mange gongar så stort som inntektene av det planlagde vindkraftanlegget. Vindkraftanlegget på Okla vil vere godt synleg frå heile Stad, og alle turruter vert påverka negativt.*
- 3. Det er ikkje behov for meir vindkraft: opprusting av eksisterande vasskraftanlegg kan gje meir kraft enn summen av all planlagd vindkraft. I dette tilfelle er det dessutan snakk om maksimal øydelegging av landskap for eit minimalt kraftutbyte!*
- 4. Informasjonen om konsekvensar som vart gjeven i samband med søknaden, var svært mangelfull og dels misvisande (jf. visualisering og formuleringar som vart nytta). Ein sit i dag med langt større innsikt og kunnskap om konsekvensar av landbaserte vindkraftutbyggingar generelt, og om konsekvensane av denne planlagde utbygginga på Stad.*
- 5. Initiativ på landsplan for å leggje all vidare utbygging på is, også det som har fått konsesjon. Dei som står bak er Den norske turistforening, Naturvernforbundet og Norges jeger og fiskeforbund. Dei ber regjeringa om dette, vil også gjelde Okla.*
- 6. Stad har eit eineståande landskap, både når det gjelder geologi, vegetasjon, fugleliv og dyreliv. Har alt fleire verneområde: landskapsvern i Tungevågen, vern av Ervikvassdraget, freding av ein orkide i Ervika, og Liset-Hoddevik er eit utvald kulturlandskap (berre 20 i landet). Omsynet til verneområda har ikkje blitt lagt vekt på i prosessen.»*

Kommunen har gjort følgende vedtak i saken i kommunestyret av 09.10.2019:

«Kommunestyret i ber NVE vurdere konsesjonen på Okla på nytt sett i lys av initiativ som er komme frå innbyggjarane i kommunen, kan det vere eit behov for å få avklara om det er teke tilstrekkelig omsyn til dei momenta som «Innbyggjarinitiativet mot vindkraft på Stad» har peika på.»

I forbindelse med oversendingen av innbyggerinitiativet er det lagt ved mye informasjon i saken. Stad kommune har lagt ved dokumentene i oversendelse til NVE av 10.10.2019, ettersending av dokumentasjon i brev av 18.10.2019 og 07.11.2019.

Motpartens vurdering av klagene

Klagene er sendt Falch Renewables Vind AS til uttalelse i epost av 29.08.2019. NVE viser til brev av 12.09.2019 fra Falck Renewables Vind AS, hvor de viser til at planendring omfatter:

- Redusert antall vindturbiner fra seks til fem
- Ny turbintype hvor høyden er redusert fra 150 til 148,5 meter

- Kildestøy fra turbinene er redusert fra 106,9 til 106 dBA
- Turbinposisjonene er justert og intern veitrase er justert og noe redusert

De skriver innledningsvis at det i 2017 ble inngått ny avtale/oppdatert avtale om leie av grunn med grunneiere for planområdet og adkomstveien, der alle (ca. 50 stk.) grunneiere har signert avtalen. De nevner også at SFE Nett i 2018/2019 har inngått minnelig avtale med alle (ca. 130 stk.) grunneiere for den nye 22 kV kraftledningen fra vindkraftverket til 66 kV regionalnettet i Skorge.

Falck Renewables Vind AS skriver at klagen ikke gjelder noen av ovennevnte endringer. De har derfor kun kommentert klagen, som kun gjelder planendringen eller nye forhold.

Til klagen fra Tungevåg Jordsameie og Borgund Jordsameie v/Håvard H. Borgund av 18.08.2019 skriver de, at når det gjelder tilbakelevering av areal fra planområdet, som ikke blir benyttet til vindkraftverket, så vurderer de dette er en kommersiell og privatrettslig sak som må håndteres utenfor MTA-planprosessen og NVE/OED.

Til klagen fra grunneiere i Borgundsvåg Jordsameie, Tungevåg Jordsameie og Borgund Jordsameie v/Ingolf Pettersen av 18.08.2019 skriver de, at klagen er relatert til formaliteter knyttet til ulike transaksjonsprosesser, eierskifte, utbetaling av beløp fra tidligere avtaler og dokumentasjon angående ekspropriasjon. De presenterer videre en tidslinje for å forstå grunneierne sitt innspill.

- 2006 – Opprinnelig grunneieravtale for Okla mellom SFE Produksjon AS og grunneiere for et 42 MW prosjekt mellom Kyrnosa – Kjødansa og Okla fjellplata.
- Et halvt år senere ble ca. halve området (Oklafjellet) tatt ut av planene på grunn av maksimalt 21 MW nettkapasitet.
- 2007 – Konesjonssøknad sendt.
- 2013 – NVE gav konsesjon. Orienteringsbrev om NVE vedtak og ekspropriasjonsløyve med klagefrist ble sendt til grunneiere 17.12.2013. Her ble grunneiere oppfordret til å måle opp sitt arealet, slik at utbetaling av kompensasjon ble riktig.
- 2015 – Fastsetting av grenser ble utført. Oppmålingen gav noen endringer i grunneiersammensetningen, sammenliknet med det grunneierne tidligere hadde lagt til grunn.
- Informasjonsbrev fra 17.12.2013 om konsesjon, ekspropriasjonsrett og klagefrist ble derfor sendt til en del andre personer enn de som etter Jordskifteretten sitt vedtak i 2015 ble de nye grunneierne for Okla
- 2017 – Avtale om leie av grunn for vindkraft og tilkomstvei ble inngått i mars, signert av alle grunneiere. Det ble inngått minnelig avtale med alle grunneiere i 2017 uten at ekspropriasjonsløyvet ble brukt.
- 2017 – Falck Renewables S.p.A kjøpte 80% av aksjene i Vestavind Kraft AS, som også omfattet Okla-konsesjonen. Lokale energiselskap fortsatte som 20% eier, og grunneiere ble orientert om prosessen og har i leieavtalen samtykket til slik overdragelse av ny majoritetseier i Vestavind Kraft AS.

De viser til at grunneierne stiller spørsmål ved lovligheten av eierskiftet i 2017 i forhold til konsesjon. De skriver at så lenge den nye aksjonæren eier mindre enn 90 %, er det ikke krav til å søke NVE om konsesjonsendring.

Til klagen fra grunneiere i Borgundsvåg v/Arild Borgundsvåg av 17.08.2019 skriver de, at klagen ser ut til å gjelde en misforståelse om tidspunkt for anleggsarbeidet. De skriver at det ikke skal foregå anleggsarbeid nært opp til bebyggelse i tidsrommet kl 22-07, og vil kommunisere det til naboene før utbygging starter.

Falck Renewables Vind AS registrerer at grunneiere og lokalsamfunnet er misfornøyd med manglende kommunikasjon og informasjon fra konsesjonær. De vil derfor etablere åpent kontor på Stad hvor folk kan få informasjon og diskutere med prosjektledelsen, og i tillegg arrangere månedlige statusmøter.

De skriver avslutningsvis at de resterende klagen omhandler konsesjonen. De viser til at konsesjonssøknaden ble behandlet i 2008 og at klagen derfor kommer 11 år for sent. De mener NVE og OED må se bort i fra disse klagegrunnene, og bare behandle de som går på planendringen.

NVEs vurdering av klagen

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Etter forvaltningsloven § 33 2. ledd skal NVE avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt. NVE har avvist klagen fra Stad SV. Det vises til eget vedtak i saken av i dag. De resterende ni klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har med bakgrunn i dette forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

NVE registrer at flere av klagen går på konsesjonsspørsmålet. Konsesjonen er endelig avgjort gjennom OEDs klageavgjørelse 12.06.2015. Denne saken gjelder klager på NVEs godkjenning av planendringer av 24.06.2019. Nedenfor vil NVE kommentere nye forhold som er anført i klagen og som ikke tidligere er vurdert og/eller forhold som bør utdypes nærmere. De anførte klagegrunnene vil bli vurdert tematisk. For øvrig viser NVE til «Godkjenning av planendring for Okla vindkraftverk» av 24.06.2019.

Saksbehandlingsfeil

Ervik Jakt- og Fiskelag skriver at Ervika ligger i direkte synslinje til planområdet. De mener at det er gjort en saksbehandlingsfeil, da bygdefolket ikke har blitt involvert i detaljplanleggingen. Med bakgrunn i dette mener Ervik Jakt- og Fiskelag at de ikke kan gå god for de foreliggende planene.

NVE understreker at det ikke er et krav om samråd i detaljprosjekteringen med de som blir visuelt eksponert for vindkraftverket. NVE viser til vilkår 15 i anleggskonsesjonen «Miljø-, transport- og anleggsplan», hvor det står at konsesjonær skal utarbeide planene i samråd med kommunen, grunneiere og andre rettighetshavere.

Visualiseringer

Ervik jakt- og fiskelag/Grunneierlaget i Ervikbygda v/Svein Per Ervik mener konsesjonen tilsier at tiltaket vil knapt nok bli synlig fra bygda, hvilket er feil ifølge Ervik Jakt- og Fiskelag. De mener også at de planlagte vindturbinene er høyere enn de som var brukt i konsesjonssøknaden, og at de vil utgjøre det høyeste punktet sett fra Erviksbygda.

NVE bekrefter at prosjektet er endret fra konsesjonen til godkjent MTA og detaljplan, slik klager skriver. Antall vindturbiner er redusert, men høyden er økt. Endringen ble ikke vektlagt i forbindelse med godkjenning av MTA og detaljplan 16.11.2017. NVE godkjente ytterligere endringer i forbindelse med planendringssøknaden. I vedtak av 24.06.20219 har NVE vurdert at reduksjon av både antall (fra 6 til 5) og høyde (fra 150 meter til 148,5 meter) på vindturbinene redusere det samlede visuelle inntrykket. Etter NVEs vurdering er justering av vindturbinposisjonene av liten betydning, og vil ikke medføre vesentlige endrede visuelle virkninger. NVE viser til av Norconsult er engasjert av konsesjonær og har gjennomført nye landskapsvurderinger. Konsulentselskapet har erfaring med visualiseringer og etter NVEs vurdering er det ingenting som tyder på at disse er feil, slik det hevdes i klagen.

Støy og skyggekast

Sogn og Fjordane Turlag ønsker også nye undersøkelser i forbindelse med støy. De ønsker bruk av dBC metoden istedenfor dBA, da lyd i frekvensområdet som øret ikke oppfatter også kan være skadelig. Turid Hoddevik Notland og Alf Einar Notland g.nr.44 er bekymret for at den økte størrelsen på turbinen skal slå ut negativt for dem på deres eiendom i form av støy og skyggekast. De har tidligere blitt fortalt at de verken skal høre eller se noe fra anlegget, mens nye opplysninger gir dem motsatt info. De ønsker derfor dette utredet.

NVE viser til at støyberegningene i søknaden er utført i henhold til gjeldende veileder fra (skriv inn fagmyndigheten). NVE vil ikke stille krav om ny støyutredning. NVE konstaterer at ingen boliger eller fritidsboliger vil bli berørt av støy over gjeldende grenseverdier, og at vindturbinene er planlagt i god avstand fra bebyggelse sammenlignet med andre vindkraftprosjekter. Etter NVEs vurdering er temaet tilstrekkelig utredet og vurdert.

Grunneiere i Borgundvåg v/Arild Borgundsvåg lurer på om alt støyende arbeid skal foregå mellom 2200 og 0700. Borgundsvåg mener det vil være umulig å utføre arbeid på nattetid uten at nattesøvn vil bli påvirket, og krever vilkår som ikke åpner for døgnkontinuerlig arbeider.

NVE viser til konsesjonær sine merknader, hvor de skriver at det ikke skal foregå anleggsarbeid nært opp til bebyggelse i tidsrommet 22-07, og vil kommunisere det til naboene før utbygging starter. NVE understreker at dette skal overholdes.

Naturmiljø

Sogn og Fjordane Turlag peker på at fuglepasseringer som er registrert i naboområdet i tilknytning til Bremangerlandet vindkraft ikke er omtalt i konsesjonen. De mener dermed at ny kunnskap trengs om dette temaet, og at økt turbinhøyde kan forsterke problemene.

Naturvernforbundet sier at det har kommet nye opplysninger om naturverdier etter konsesjonsvedtaket i 2013, og at vedtak dermed er gjort uten at saken var så godt opplyst som mulig, som kreves av forvaltningsloven. På bakgrunn av at det er flere millioner fugler på trekk gjennom Bremangerlandet i en periode på fire måneder, mener de at det må gjennomføres observasjoner med fugleradar på samme måte som på Bremangerlandet før utbygging kan settes i gang.

Turid Hoddevik Notland og Alf Einar Notland g.nr.44/9 skriver at det er store flokker med blant annet ørn i området, og de er bekymret for at ørn kan bli offer for bladene på vindturbinen

NVE viser til vedtak av 24.06.2019 når det gjelder krav om nye utredninger for naturmiljøet. NVE konstaterer at de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert i forbindelse med konsesjonsbehandlingen og konsesjonsvedtak av 17.12.2013, herunder fugletrekk og naturreservat, og i planbehandlingen med vedtak 16.11.2017.

I forbindelse med planendringssøknaden er det utført vurdering av endrede virkninger for naturmangfoldet. Norconsult AS har stått for oppdatert rapport. De skriver at de har gjort nye søk i Naturbase og Artskart etter informasjon fra 2013-2019, hvor storspove (VU) er den eneste registreringen. Av arter omtalt i konsekvensutredningen har gresshoppesanger gått ned fra VU til NT, storspove gått opp fra NT til VU, svartstrupe gått opp fra NT til EN, sjøorre gått opp fra NT til VU, strandsnipe gått ned fra NT til LC, og tornirisk gått ned fra NT til LC. Rapporten konkluderer med at endret utbyggingsløsning medfører noe redusert konsekvensgrad for fugl. I tillegg vil færre tekniske inngrep, som kortere internvei, redusere risikoen for inngrep i terrengdekkende myr.

Etter NVEs vurdering er de innsendte endringene av planene innenfor de rammene som er vurdert tidligere. NVE har ingen ytterligere tilføyelser til teamet.

Kulturminner

Ervik jakt- og fiskelag/Grunneierlaget i Ervikbygda v/Svein Per Ervik mener at utbygging av vindkraftverket vil komme i sterk konflikt med sentrale kulturminner i Erviksbygda, samt bygda som helhet. Eksempler på kulturminner som blir berørt er Hovden, Erviksvassdraget, kirken og kirkegården. Arbeidsgruppa for innbyggerinitiativet v/ Bård Inge mener de at konsesjonen vil utløse arkeologiske utgravninger ovenfor Kristianura.

NVE viser til tidligere vurderinger knyttet til kulturminner og kulturmiljø i vedtak av 16.11.2017 og 24.06.2019. NVE konstaterer at tiltaket er avklart med kulturmyndighetene i forbindelse med godkjenning av MTA og detaljplan. De har ikke kommentert planendringene.

Forhold til andre planer

Arbeidsgruppa for innbyggerinitiativet v/ Bård Inge skriver i sin klage at konsesjonen fra 2013 er i konflikt med en rekke planer, herunder Fylkeskommunal plan for vindkraft 2011, Nasjonale mål for miljø og kultur, FNs klimapanel sine rapporter om klima og natur, Kommunedelplan for kulturarven 2019-2029 og Nasjonal ramme for vindkraft (2019).

NVE har i forbindelse med konsesjonsbehandlingen vurdert forhold knyttet til andre planer. Det vises til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 17.12.2013. NVE har vurdert at tiltaket ikke er i konflikt med Fylkeskommunal plan for vindkraft 2011. NVE konstaterer at vindkraftkonsesjoner gis etter en helhetlig vurdering, og at det kan gis konsesjon selv om vindkraftverket er i konflikt med andre planer. NVE anser andre planer som en del av beslutningsgrunnlaget og som retningsgivende verktøy, men presiserer at de ikke er juridisk bindende. For Okla vindkraftverk har NVE, og OED i klagebehandlingen, vurdert at det skal gis konsesjon til prosjektet.

Informasjon og privatrettslige forhold

Tungevåg Jordsameie og Borgund Jordsameie v/Håvard H. Borgund krever at areal som ikke er nødvendig i prosjektet blir levert tilbake til grunneierne.

NVE har tidligere presisert viktigheten med god kommunikasjon og informasjon til lokalsamfunnet. Konsesjonær skrive i sine merknader til klagen av 12.09.2019, at de registrerer at grunneiere og lokalsamfunnet er misfornøyd med manglende kommunikasjon og informasjon. De skriver at de derfor vil etablere et åpent kontor på Stad hvor folk kan få informasjon og diskutere med prosjektledelsen, og i tillegg arrangere månedlige statusmøter.

NVE presiserer at godkjenning av planene er gitt med forutsetning om at tiltakshaver har fremskaffet nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidet starter. NVE understreker at privatrettslige forhold er utenfor NVEs vurdering.

NVE viser til at konsesjonær skriver i sine merknader av 12.09.2019, at det i 2017 ble inngått ny avtale/oppdatert avtale om leie av grunn med grunneiere for planområdet og adkomstveien, der alle (ca. 50 stk.) grunneiere har signert avtalen. De nevner også at SFE Nett i 2018/2019 har inngått minnelig avtale med alle (ca. 130 stk.) grunneiere for den nye 22 kV kraftledningen fra vindkraftverket til 66 kV regionalnettet i Skorge.

Konsesjonær skriver videre at når det gjelder tilbakelevering av areal fra planområdet, som ikke blir benyttet til vindkraftverket, så er dette en kommersiell og privatrettslig sak som må håndteres utenfor MTA-planprosessen og NVE/OED.

Annet

Grunneiere i Borgundsvåg Jordsameie, Tungevåg Jordsameie og Borgund Jordsameie v/Ingolf Pettersen ber NVE ta stilling til om konsesjonær burde ha trukket konsesjonen, da de ikke kunne finansiere prosjektet. De ber også NVE ta stilling til om eierskifte er lovlig, samt dokumentasjon fra konsesjon om

hvilke grunneiere og beløp som har blitt utbetalt i kompensasjon ved «minnelige avtaler, og dokumentasjon på at grunneiere har mottatt informasjon angående ekspropriasjon.

NVE vil vise til at det kun er søknadspliktig om et selskap overdrar mer enn 90 % av aksjene. Konesesjonær viser til at Falck Renewables AS kjøpte 80% av aksjene i 2017. NVE ble informert om eierskifte, og kan bekrefte at dette er i henhold til gjeldende lovverk. Orienteringsbrev om NVEs vedtak og ekspropriasjonsløyve med klagefrist ble sendt til grunneiere 17.12.2013. NVE understreker at slike privatrettslige forhold er utenfor det NVE vurderer, og krever ikke slik dokumentasjon. NVE presiserer at godkjenning av planene er gitt med forutsetning om at tiltakshaver har fremskaffet nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidet starter.

Innbyggerinitiativet

Stad kommune (tidl. Selje kommune) oversendte innbyggerinitiativ fra innbyggerne i kommunen representert ved Bård Inge Fløde i brev av 10.10.2019, etter at følgende vedtak ble fattet i kommunestyret 09.10.2019:

«Kommunestyret i Stad ber NVE vurdere konsesjonen på Okla på nytt sett i lys av initiativ som er komme frå innbyggjarane i kommunen, kan det vere eit behov for å få avklara om det er teke tilstrekkelig omsyn til dei momenta som «Innbyggjarinitiativet mot vindkraft på Stad» har peika på.»

I innbyggerinitiativet vises det til følgende seks punkter, som de mener er viktige argumenter for å utsette/stoppe utbyggingen av Okla vindkraftverk:

- 1) Stad inngår ikke i rammeplan for vindkraftutbygging på land i Norge (Nasjonal ramme)
- 2) Utbyggingen vil påvirke reiselivsnæringen negativt i stor grad, som følge av visuelle virkninger.
- 3) Det er ikke behov for mer vindkraft og landskapet blir ødelagt.
- 4) Informasjon som ble gitt i forbindelse med søknaden var mangelfull og misvisende.
- 5) Det foreligger et initiativ for å legge all videre utbygging på is, inkludert de som har fått konsesjon.
- 6) Hensyn til verneområder har ikke blitt vektlagt i prosessen.

NVE har forstått innbyggerinitiativet som en begjæring om å omgjøre konsesjonsvedtaket. NVE viser til at konsesjonen er gitt av OED gjennom klagebehandlingen. Følgelig må OED ta stilling til omgjøringen.

NVE viser til at Nasjonal ramme for vindkraft hadde som mål å finne nye egnede områder for etablering av vindkraftverk i Norge. Vindkraftprosjekter som allerede har fått tildelt konsesjon, har en tillatelse de har rett til å benytte. I denne konsesjonen er det i tillegg gitt statlig plan. NVE behandler derfor alle MTA og detaljplaner vi mottar, uavhengig av Nasjonal ramme og vurderingene som er gjort i den forbindelse. NVE viser for øvrig til at regjeringen valgte å ikke gå videre med Nasjonal ramme for vindkraft den 17.10.2019.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 24.06.2019. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

NVE har forstått innbyggerinitiativet som en begjæring om å omgjøre konsesjonsvedtaket. NVE viser til at konsesjonen har vært klagebehandlet og avgjort av OED. Innbyggerinitiativet oversendes derfor herved OED for endelig avgjørelse.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Utsatt iverksetting

Arbeidsgruppa for innbyggerinitiativet v/ Bård Inge Fløde og Åge Lundebrekke og Marita Aarvik har bedt om utsatt iverksetting i sine klager av 19.08.2019. De skriver at de de forutsetter at vedtaket ikke blir iverksatt før OED har gjort vedtak i klagesaken.

Etter NVEs vurdering er det i dette tilfellet ikke tilstrekkelig grunnlag for å fravike hovedregelen om at vedtaket kan iverksettes umiddelbart.

NVE har besluttet å ikke utsette iverksettelsen av vedtaket.

Dette er en prosessledende beslutning som ikke kan påklages. Den kan likevel overprøves av OED på eget initiativ, eller dersom klager ber departementet om det.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Arild Borgundvåg
Borgund jordsameige
Bård Inge Fløde
Ervik jakt og fiskelag
Ingolf Pettersen
Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane
Stad kommune
Sogn og Fjordane Turlag
Stad SV
Ståle Sætre
Thomas Honningsvåg
Turid Hoddevik Notland
Åge Lundebrekke